

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 2012/996 EBE014/300
Dato: 12.4.2012

Forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning – høringsuttalelse fra Universitetet i Tromsø

Vi viser til brev datert 1. februar 2012, hvor Kunnskapsdepartementet inviterte til høring om forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning.

Forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanningen har vært drøftet både med vitenskapelige tilsatte og studenter knyttet til studieprogrammet førskolelærerutdanningen.

Generelle merknader til forskriftsforslaget

Universitetet i Tromsø stiller seg åpen til at utdanningen skifter navn til barnehagelærerutdanning.

I arbeid med sang, om er en svært viktig aktivitet i barnehagen, har det eksempelvis i musikkfaget vært fokus på stemmebruk, takt, rytme, innhold, formidling og språk, og studentene gjennomgår selv en vesentlig faglig utvikling. For å øke musikkglede og kreativitet hos barna må læreren ha et visst kunnskapsgrunnlag og ferdigheter, eksempelvis for å kunne synge selv, legge sangen i rette leie, gi en tone eller telle opp på en hensiktsmessig måte.

Aktiviteter og innhold innen drama, musikk og bevegelse er en helt naturlig del av all virksomhet i en barnehage og bør derfor inngå i flere kunnskapsområder. Vi er redde for at studentene ikke får tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i disse fagområdenes grunnleggende elementer for å kunne drive aktivt med sosialt stimulerende og læringsfremmende aktiviteter.

Universitetet i Tromsø mener det er uheldig at det overlates til den enkelte utdanningsinstitusjon å avgjøre antallet forsøk på praksis ved stryk. Studenter vurderes i praksisopplæringen ut fra sine faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for yrket. Både institusjonen og praksisfeltet har krevende oppgaver knyttet til studenter som ikke består praksisopplæringen, enten fordi de ikke møter de faglige og pedagogiske krav som ligger til praksis eller fordi de personlig sett ikke er egnet for yrket.

Utdanningsinstitusjonene bruker store faglige, administrative og økonomiske ressurser på praksisopplæringen. Det oppleves som lite hensiktsmessig at enkeltstudenters rettigheter til å gjenoppta praksis skal legge beslag på ressurser som bør tilfalle studenter som har forutsetninger for å fullføre sin utdanning og stå i yrket.

I en profesjonsutdanning rettet mot arbeid med små barn, bør det nasjonalt fastsettes hvor mange ganger en student som viser manglende forutsetninger for yrket kan stryke i en praksisperiode. Muligheten til å oppnå bestått karakter bør på denne bakgrunn være det samme som gjelder for førskolelærerutdanningen i dag og settes til to ganger.

Videre mener vi at skikkeketsvurdering av studentene må tas med i vurderingsarbeidet i en profesjonsutdanning rettet mot små barn og bør nevnes i forskriften, jf. Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanningen.

Merknader til de enkelte bestemmelsene

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriftsforslaget oppleves i liten grad å synliggjøre viktigheten av samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet.

Begrepet "samspill" (§1 Virkeområde og formål - 6. avsnitt, 2. setning), er svakt og ikke beskrivende for det arbeidet og ansvaret utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet sammen har for studentenes praksisopplæring. På bakgrunn av formuleringer i forslag til "Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning" foreslår vi at setningen "Den skal sikre et forpliktende samspill mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt..." tas ut og erstattet med: "Den skal sikre at utdanningen er forskningsbasert, profesjonsrettet og praksisnær".

Bakgrunnen for dette er at organiseringen av utdanningen skal fremme integrering av teori og praksis, samt gjennomgående profesjonsretting. For å sikre helhet og sammenheng, skal utdanningsinstitusjonene legge til rette for forpliktende samarbeid mellom utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet. Utdanningen skal ha en integrert og helhetlig profil gjennom at faglige, pedagogiske og praksisrelaterte elementer sees i sammenheng i utdanningen. Helhetlig profil innebærer at læringsarenaene utfyller hverandre. Praksis skal sikre helhet og sammenheng mellom studiene til studentene på utdanningsinstitusjonene, i praksisfeltet og i vekslingen mellom de ulike læringsarenaene.

§ 2. Læringsutbytte

Når det gjelder forslaget til læringsutbytte mener vi det er lagt for lite vekt på observasjon og dokumentasjon. Universitetet i Tromsø mener videre at læringsutbyttebeskrivelsene er utydelig i kravene som skal sikre kandidatens digitale kompetanse både når det gjelder egen og barns erfaring med digitale verktøy, ressurser og medier i barnehagefaglig pedagogisk sammenheng til lek og læring.

Utover dette har vi følgende forslag til endringer til § 2:

Kunnskaper

Kulepunkt 2 foreslår vi at endres til:

- Har bred kunnskap i barnehagens fagområder, om tilrettelegging av pedagogisk arbeid, veiledning og barns læringsprosesser, og om danning gjennom omsorg, lek, fysisk aktivitet og læring.

Kulepunkt 3 foreslår vi at endres til:

- Har bred kunnskap om moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår, bakgrunn og utvikling i et samfunn preget av språklig, religiøs, livssynsmessig, naturmessig og kulturelt mangfold

Kulepunkt 4 foreslås vi endres til:

- Har bred kunnskap om barns fysiske utvikling, språkutvikling, flerspråklighet og gryende lese-, skrive- og regneferdigheter.

Generell kompetanse

Vi synes kulepunkt 3 "kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig og mestrer norsk på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng" og kulepunkt 6 "kan delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre" blir veldig like og bør kunne skrives om til et punkt.

§ 3. Struktur og innhold

Universitetet i Tromsø støtter i hovedsak forslaget til § 3, og mener forskriftsbestemmelsen trekker opp de nødvendige rammene for en nasjonal modell for barnehagelærerutdanningene. At innholdet er strukturert i seks kunnskapsområder, mener vi kan bidra til å styrke og tydeliggjøre utdanningens relevans for profesjonsutøvelsen. Dette er i tråd med den virkelighet studentene vil møte ute i barnehagen når de er ferdige.

Vi mener at forslaget i liten grad synliggjør at praksis og pedagogikk skal være integrert i den nye barnehagelærerutdanningen slik den er fremstilt i tabell § 3 "Struktur og innhold".

Ettersom praksis hovedsakelig er omtalt i et avsnitt og ikke er integrert i tabellen som fremstiller utdanningen med kunnskapsområdene, kan det oppfattes som at praksis i forskriften er redusert til et appendix eller løserevet fra den helheten som vi forstår at den nye utdanningen skal være. Dette gir et uheldig inntrykk.

Forslaget under er ment å synliggjøre praksis og pedagogikk som integrerte, likeverdige deler av utdanningen.

Barnehagelærerutdanningen skal ha følgende oppbygging:

Studieår	Kunnskapsområde	Antall studiepoeng	Pedagogikk	Praksis
1. og 2. studieår	Barns utvikling, lek og læring	20 sp	Faglig og didaktisk kunnskap fra pedagogikk integreres i alle kunnskapsområdene.	Veiledet, variert og vurdert praksis integrert i alle kunnskapsområder. Minimum 80 dager praksis i løpet av de to første studieårene Minimum 5 dager praksis i løpet av studiet har fokus på overgangen barnehage-skole.
	Samfunn, religion og etikk	20 sp		
	Språk, tekst og matematikk	20 sp		
	Kunst, kultur og kreativitet	20 sp		
	Natur, helse og bevegelse	20 sp		
	Institusjonene forsterker ett eller to kunnskapsområder i de to første studieår	Til sammen 20 sp		
3. studieår	Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid	15 sp	Faglig og didaktisk kunnskap fra pedagogikk integreres kunnskapsområdet, i fordypning og Bacheloroppgave.	Veiledet, variert og vurdert praksis integrert i alle kunnskapsområder og fordypning. Minimum 20 dager praksis i løpet av det siste studieåret.
	Fordypning	30 sp		
	Obligatorisk bacheloroppgave	15 sp		

